

Diskussionsfrågor till artikeln:

Skolverket

"PERSPEKTIV PÅ SKOLANS PEDAGOGISKA DOKUMENTATION – DEN SKRIFTLIGA INDIVIDUELLA UTVECKLINGSPLANENS ROLL OCH RELATION TILL ANNAN DOKUMENTATION" AV ÅSA HIRSH

Diskussionsområde 1: Dokumentationens syften

I artikeln kallas den dokumentation som görs i samband med skriftlig individuell utvecklingsplan, extra anpassningar och åtgärdsprogram för pedagogisk dokumentation. Detta för att dokumentationsformerna har med lärarens undervisning och elevens lärande/hela skolsituation att göra. I artikeln problematiseras också hur begreppet administration i den allmänna debatten har kommit att användas för dessa dokumentationsformer.

DISKUTERA

- Hur ser vi på relationen mellan dokumentation som görs i pedagogiskt syfte och administration?
- Hur uppfattar vi skriftlig individuell utvecklingsplan, extra anpassningar och åtgärdsprogram? Är dessa dokumentationsformer administration? Är de en del i undervisningsprocessen och därmed pedagogisk dokumentation? På vilket sätt talar vi om dokumentationsformerna och vilken effekt har det på hur vi ser på dem?

Skollagen anger att såväl utvecklingssamtalen som den skriftliga individuella utvecklingsplanen ska fungera som information till elev och vårdnadshavare kring vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen är också ett sätt att möjliggöra inflytande. Vid ett utvecklingssamtal är ofta en lärare närvarande. Information om ämnen som läraren själv undervisar eleven i kan ges och förklaras även muntligt, vilket gör att man kanske inte behöver skriva allt. Däremot blir det svårare för läraren att vid utvecklingssamtalet informera om ämnen som någon annan lärare undervisar eleven i utan tillgång till skriftlig dokumentation från den undervisande läraren.

DISKUTERA

- Hur gör vi för att den lärare som har utvecklingssamtal ska kunna informera om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen som eleven får undervisning i?
- Har vi gemensamma utgångspunkter när vi formulerar ämnesövergripande kommentarer kring elevens kunskapsutveckling i ett ämne? Har vi gemensamma utgångspunkter när vi formulerar skolans insatser för att framöver stödja och stimulera elevens utveckling?
- Hur ser vi på den skriftliga individuella utvecklingsplanen hos oss – är den främst information eller fungerar den både som information och som grund för analys och utveckling?
- På vilka sätt kan utvecklingsplaner fungera som grund för analys och utveckling för eleven och för vår undervisning?

Diskussionsområde 2: Att balansera mellan så kallade kontraproduktiva diken

I artikeln beskrivs olika dilemman relaterade till dokumentation utifrån en figur som illustrerar balansgången mellan så kallade kontraproduktiva diken. Nedan följer ett citat från en lärare som intervjuades i anslutning till den enkätstudie som beskrivs i artikeln. Läraren är både så kallad mentor, det vill säga ansvarig lärare för en undervisningsgrupp, och specialpedagog. Citatet kan betraktas som ett exempel på hur man kan hamna i så kallade kontraproduktiva diken och vilken problematik det kan leda till:

"I egenskap av mentor för vissa elever och specialpedagog, menar jag att det är försvårande när lärarna i årskurs 7-9 inte skriver något om eleven inför utvecklingssamtalen. För cirka 20 år sedan hade vi ett mycket enkelt datorprogram där vi skrev ner ett enkelt omdöme om elevens kunskapsutveckling och det kändes då som det räckte. Det kunde vara mellan 2-10 meningar. För ca 5 år sedan hade vi datorprogram xx där vi skulle fylla i matriser och skriva formaliserade omdömen. Detta skrevs ut på papper eller skickades på mail hem till föräldrarna. Det var ett oerhört omständligt system som tog mycket tid. En elevs omdömen kunde vara på 45 sidor och föräldrarna orkade oftast inte läsa allt.

Nu har vi inte xx längre utan xy (annat digitalt verktyg), där lärarna i 7-9 inte skriver något alls, förutom extra anpassningar. Eleverna skriver egna omdömen på papper, som lärarna förhoppningsvis kommenterar. Som mentor får jag utgå från betygen och elevens egna omdömen, men vet inte vad eleven behöver utveckla för att höja sig. Eleverna kan ha cirka 10 olika lärare. Som specialpedagog kan jag inte som tidigare kolla en elevs omdöme i ett ämne. Omdömena finns inte dokumenterade och sparade någonstans. Att göra en kartläggning av elevens kunskapsutveckling blir betydligt krångligare. Som mentor har jag inte överblick. Som elev vet man inte alltid varför man fått ett visst betyg eller hur man ska höja sig. Alla elever vågar inte fråga (Mentor och specialpedagog, årskurs 4-9)."

DISKUTERA

- Har vi hamnat i så kallade kontraproduktiva diken i relation till dokumentation?
- Hur har vi gjort/hur kan vi göra för att hitta en balans, där vi arbetar på ett sådant sätt att vi vid utvecklingssamtalet kan ge information om elevens kunskapsutveckling i alla ämnen som eleven får undervisning i utan att dokumentationen för den skull blir alltför omfattande och svår att förstå?
- Är de lösningar för dokumentation som vi använder idag rimliga för att åstadkomma syftet att informera om kunskapsutveckling i alla ämnen som eleven får undervisning i på ett sätt som blir begripligt och som kan vara till gagn för eleven (och vårdnadshavare)? Vad är bra och vad är mindre bra i de lösningar vi använder oss av idag?